

2023/2116(INI)

7.12.2023

ONTWERPVERSLAG

over het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid:
werkgelegenheids- en sociale prioriteiten voor 2024
(2023/2116(INI))

Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

Rapporteur: Dragoş Pişlaru

INHOUD

Blz.

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT3

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het Europees Semester voor coördinatie van het economisch beleid: werkgelegenheids- en sociale prioriteiten voor 2024 (2023/2116(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie,
 - gezien de artikelen 9 en 149 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
 - gezien de mededeling van de Commissie van 21 november 2023 getiteld “Jaarlijkse duurzamegroecianalyse 2024” (COM(2023)0901),
 - gezien het voorstel van de Commissie van 21 november 2023 voor een gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid van de Commissie en de Raad (COM(2023)0904),
 - gezien de aanbeveling van de Commissie van 21 november 2023 voor een aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone (COM(2023)0903),
 - gezien de mededeling van de Commissie van 21 november 2023 over het waarschuwingsmechanismeverslag 2024 (COM(2023)0902),
 - gezien de mededeling van de Commissie van 21 november 2023 over de ontwerpbegrotingsplannen 2024: algemene beoordeling (COM(2023)0900),
 - gezien de Europese pijler van sociale rechten (EPSR), die in november 2017 werd afgekondigd door de Raad, het Parlement en de Commissie,
 - gezien de mededeling van de Commissie van 9 november 2022 over een leidraad voor een hervorming van het EU-kader voor economische governance (COM(2022)0583),
 - gezien het voorstel van 26 april 2023 aan de Commissie voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de doeltreffende coördinatie van het economisch beleid en het multilaterale begrotingstoezicht en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad (COM(2023)0240),
 - gezien artikel 54 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken (A9-0000/2023),
- A. overwegende dat de situatie op de arbeidsmarkt in de EU volgens de economische najaarsprognose 2023 van de Commissie in de eerste helft van 2023 goed bleef, ondanks de vertraging van de economische groei; overwegende dat de werkgelegenheid in de EU dit jaar naar schatting met 1 % zal gegroeid zijn en dat de vooruitzichten voor 2024 en 2025 een verdere groei van 0,4 % voorspellen; overwegende dat het

werkloosheidspercentage in de EU in 2023 en 2024 naar verwachting grotendeels stabiel zal blijven, op 6 %, en in 2025 zal dalen tot 5,9 %;

- B. overwegende dat in de jaarlijkse duurzamegroei-analyse voor 2024 wordt benadrukt dat de lonen in de EU in 2022 en begin 2023 duidelijk zijn gestegen maar onder de hoge inflatie blijven, hetgeen heeft geleid tot een verminderde koopkracht, waaronder de lagere inkomens het sterkst hebben te lijden; overwegende dat de reële lonen in de EU in 2022 met 3,7 % zijn gedaald, waardoor het risico op armoede onder werkenden is toegenomen; overwegende dat de reële lonen naar verwachting vanaf volgend jaar zullen toenemen als gevolg van de aanhoudende nominale loonstijgingen en de dalende inflatie;
- C. overwegende dat de Commissie in haar economische najaarsprognose 2023 benadrukt dat de onzekerheid en de neerwaartse risico's voor de economische vooruitzichten de afgelopen maanden zijn toegenomen en dat de doorwerking van de monetaire verkrapting langer, en in grotere mate dan in deze prognoses wordt voorspeld, kan wegen op de economische activiteit, aangezien bedrijven, huishoudens en overheden meer moeilijkheden kunnen ondervinden om hun financiën aan te passen aan het klimaat van hoge rentetarieven;
- D. overwegende dat de digitale en de groene transitie aanzienlijke gevolgen kunnen hebben voor het milieu en de betrokken bevolking, maar ook voor de economie, met inbegrip van de arbeidsmarkt;
- E. overwegende dat het begrotingsbeleid met betrekking tot de algemene ontsnappingsclausule in het kader van het stabiliteits- en groeipact, die eind 2023 afloopt, het monetaire beleid moet ondersteunen bij het terugdringen van de inflatie en de houdbaarheid van de begroting moet waarborgen, en tegelijkertijd voldoende ruimte moet bieden voor aanvullende investeringen, waaronder investeringen in sociale infrastructuur en diensten en steun voor groei op lange termijn;
- F. overwegende dat het gezamenlijke verslag over de werkgelegenheid voor 2024 een eerste beoordeling bevat van de stand van zaken van de lidstaten met betrekking tot de drie kerndoelen voor 2030 en het volgende laat zien: goede vooruitgang in de richting van de werkgelegenheidsdoelstelling met een werkgelegenheidsniveau van 74,6 %, maar met aanzienlijke verschillen naar geslacht en leeftijd; vooruitgang van de meeste lidstaten bij de verwezenlijking van hun nationale armoedebestrijdingsdoelstellingen, maar veranderingen in de tegenovergestelde richting in andere lidstaten; de noodzaak van aanzienlijke vooruitgang bij het bereiken van het EU-kerndoel dat tegen 2030 jaarlijks 60 % van de volwassenen in de EU aan volwassenenonderwijs deelneemt, een percentage dat in 2016 slechts 37,4 % bedroeg;
- G. overwegende dat de opname van een kader voor sociale convergentie in het Europees Semester opwaartse sociale convergentie moet bevorderen en de beoordeling en monitoring van werkgelegenheids- en sociale ontwikkelingen in de lidstaten en de EU moet verbeteren, middels de vaststelling in het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid, op basis van de kernindicatoren van het sociaal scorebord, van risico's met betrekking tot opwaartse convergentie voor de lidstaten, en via de publicatie door de Commissie van verslagen over sociale convergentie voor de lidstaten

waarvoor risico's op het gebied met betrekking tot opwaartse sociale convergentie zijn vastgesteld;

- H. overwegende dat geschoolde werknemers die kunnen inspelen op de behoeften van de arbeidsmarkt en onderwijs, opleiding en een leven lang leren, van cruciaal belang zijn voor het veiligstellen van duurzame groei, meer innovatie en competitiviteit en de duurzame en rechtvaardige transitie van de EU-economie;
 - I. overwegende dat het aantal mensen ouder dan 65 als gevolg van de vergrijzing snel toeneemt en dat het tegelijk moeilijker wordt om geschikte kandidaten te vinden voor bepaalde kritieke banen, hetgeen leidt tot een daling van het aantal werknemers dat het sociale welzijnsmodel in de EU financiert;
 - J. overwegende dat het Parlement herhaaldelijk heeft benadrukt hoe belangrijk het is dat het op regelmatige en gestructureerde wijze naar behoren wordt betrokken bij het Europees semester, zodat de transparantie, democratische verantwoordingsplicht en zeggenschap voor de genomen besluiten worden vergroot, met name door middel van een economische en sociale dialoog;
1. benadrukt dat duurzame economische groei onder meer tot doel moet hebben te zorgen voor een inclusieve sociaal-ecologische en digitale transformatie van onze economieën, ter preventie van sociale, economische, digitale en ecologische onevenwichtigheden, met name door armoede te bestrijden, ongelijkheden te verminderen, fatsoenlijke banen met adequate lonen en gepaste arbeidsomstandigheden te creëren, en te zorgen voor coherentie met de duurzameontwikkelingsdoelstellingen en de EPSR, en ter versterking van de economische, sociale en territoriale cohesie;
 2. benadrukt het belang van actuele monitoring van de arbeidsmarkt en van de vraag en het aanbod inzake vaardigheden op beroeps-, sectoraal en regionaal niveau om te helpen bij het vaststellen en voorspellen van relevante beroepsspecifieke en transversale vaardigheidsbehoeften;
 3. benadrukt dat er aanzienlijk moet worden geïnvesteerd in mensen en dat hoogwaardige, inclusieve en gesubsidieerde scholing en opleidingen moeten worden aangeboden op gebieden die verband houden met de behoeften aan vaardigheden en competenties die gevraagd zijn op de arbeidsmarkten en in toekomstgerichte sectoren overeenkomstig de lokale en regionale behoeften; benadrukt voorts dat discrepanties tussen gevraagde en aangeboden vaardigheden en tekorten op de arbeidsmarkt moeten worden aangepakt; beklemtoont dat ervoor moet worden gezorgd dat werknemers klaar zijn voor de groene en digitale transitie, dat zij kunnen profiteren van kansen op nieuw werk of loopbaanontwikkeling en dat opleidings- en onderwijsprogramma's worden afgestemd op de behoeften van de planeet, de economie en de samenleving van de toekomst;
 4. benadrukt dat er gezien de prevalentie van armoede en sociale uitsluiting in bepaalde bevolkingsgroepen moet worden nagedacht over de verdeling van hoogwaardige werkgelegenheid binnen de samenleving, teneinde een op maat gesneden activerings- en inclusiebeleid te ontwikkelen; benadrukt dat er bijzondere aandacht moet worden besteed aan de jongere generatie, die nog steeds moeilijkheden ondervinden om zich een plaats te verwerven op de arbeidsmarkt, en aan kinderen met een groter risico op armoede en sociale uitsluiting; benadrukt in dit verband dat de impact van het huidige

beleid beter moet worden beoordeeld, teneinde de lidstaten beter in staat te stellen opwaartse sociale convergentie te bevorderen;

5. herinnert eraan dat het scheppen van hoogwaardige banen en de uitvoering van strategieën om werknemers te behouden de beste manier zijn om geschoolde werknemers aan te trekken, en spoort werkgevers ertoe aan om te investeren in hun medewerkers; benadrukt dat aanwervingsproblemen en tekorten aan arbeidskrachten vooral voorkomen in sectoren met moeilijke arbeidsomstandigheden en banen van slechte kwaliteit; benadrukt dat het daarom van cruciaal belang is hoogwaardige en goed betaalde banen te creëren die de levenskwaliteit verbeteren;
6. steunt de verhoging van EU-middelen voor sociale doelstellingen en de bevordering van toekomstgerichte investeringen die gericht zijn op een rechtvaardige groene en digitale transitie, met een sterke sociale dimensie, onder meer op het gebied van gendergelijkheid en gelijke toegang tot essentiële diensten zoals onderwijs, gezondheid en digitale infrastructuur; benadrukt dat financieringsinstrumenten op alle niveaus minder gefragmenteerd en meer gemengd en gebundeld moeten worden;
7. is van mening dat de begrotingsregels van de EU het mogelijk moeten maken de noodzakelijke overheidsinvesteringen te doen in de rechtvaardige transitie naar een koolstofvrije economie en hiervoor de nodige financiering te verstrekken, en dat zij een behoorlijke uitvoering mogelijk moeten maken van de beginselen van de EPSR en van sociale investeringen; benadrukt dat, hoewel de overheidsschuld binnen een redelijke termijn moet worden teruggedrongen, kleinere of meer schuldplichtige lidstaten behoefte hebben aan flexibelere, individuele aanpassingstrajecten die hun voldoende begrotingsruimte bieden om de investeringen en hervormingen die nodig zijn voor een sociaal rechtvaardige groene en digitale transitie op zodanige wijze uit te voeren dat niemand aan zijn lot wordt overgelaten;
8. herinnert de lidstaten aan hun toezegging om hervormingen door te voeren en investeringen te doen die een sociaal effect hebben en bijdragen aan de economische, sociale en territoriale cohesie en aan duurzame en inclusieve groei in de EU, en aan hun toezegging om de EPSR uit te voeren via hun nationale plannen voor herstel en veerkracht; dringt er in dit verband op aan de EPSR in alle EU-fondsen te integreren door sociale voorwaarden op te nemen in de regels voor de toewijzing van middelen in het kader van het Financieel Reglement¹ dat de algemene begroting van de EU dekt;
9. neemt kennis van de voorstellen van de Commissie voor nieuwe verordeningen in het kader van de herziening van het kader voor economische governance van april 2023 om de houdbaarheid van de schuld te versterken en duurzame en inclusieve groei te bevorderen door middel van investeringen en hervormingen, met inbegrip van plannen voor begrotingsaanpassing die sociale investeringen mogelijk maken; verzoekt de Commissie te beoordelen welke uitgaven en investeringen vereist zijn om de sociaal-economische langetermijndoelstellingen te bereiken die nodig zijn om te voldoen aan de mijlpalen in de nationale plannen voor herstel en veerkracht; verzoekt de Commissie op

¹ [Verordening \(EU, Euratom\) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van de Verordeningen \(EU\) nr. 1296/2013, \(EU\) nr. 1301/2013, \(EU\) nr. 1303/2013, \(EU\) nr. 1304/2013, \(EU\) nr. 1309/2013, \(EU\) nr. 1316/2013, \(EU\) nr. 223/2014, \(EU\) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening \(EU, Euratom\) nr. 966/2012 \(PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1\).](#)

basis van deze beoordeling een nieuw systeem voor de berekening van buitensporige tekorten voor te stellen, met als doel te zorgen voor meer rechtvaardigheid in het kader van de groene en de digitale transitie, meer sociale veerkracht en een grotere uitvoering van de EPSR en tegelijkertijd de houdbaarheid van de overheidsfinanciën in de lidstaten te waarborgen;

10. verzoekt de Commissie een architectuur voor economische governance in de EU te ontwikkelen die gebaseerd is op transparantie, aansprakelijkheid, solidariteit, integratie, sociale rechtvaardigheid en convergentie, gendergelijkheid, hoogwaardige openbare diensten, met inbegrip van een hoogwaardig openbaar onderwijssysteem voor iedereen, hoogwaardige werkgelegenheid en duurzame ontwikkeling;
11. is ingenomen met het feit dat, om opwaartse sociale convergentie te bevorderen, de multilaterale toezichtprocedure van artikel 148, lid 4, VWEU voor het eerst is aangevuld met een systeem voor vroegtijdige waarschuwing in het kader van het Europees semester, door middel van een kader voor sociale convergentie dat positief kan inwerken op de correctie van de risico's met betrekking tot sociale convergentie die zijn vastgesteld op basis van de kernindicatoren van het sociaal scorebord en de door de Commissie gepubliceerde verslagen over sociale convergentie; benadrukt dat het belangrijk is om het in de landspecifieke aanbevelingen te hebben over risico's met betrekking tot sociale divergentie, met name die risico's die verband houden met de vroege ontwikkeling van mensen en langdurige gevolgen kunnen hebben voor individuen, zoals gelijke toegang tot hoogwaardig onderwijs en gezondheidszorg, en benadrukt dat hiermee rekening moet worden gehouden bij de vaststelling van plannen voor begrotingsaanpassing;
12. roept op tot een democratischer proces van het Europees Semester, met nauwe betrokkenheid van het Parlement, met name bij de vaststelling van de prioriteiten van het macro-economisch en sociaal beleid; is van mening dat een herzien proces van het Europees Semester de gewone wetgevingsprocedure moet volgen en dus moet worden overeengekomen tussen de Raad en het Parlement;
13. bevestigt nogmaals de rol van de sociale partners bij de versterking van de sociale dialoog en is van mening dat de herziening van het Europees Semester een verdere dialoog met de relevante belanghebbenden, met name de betrokken sociale partners en maatschappelijke organisaties, over de belangrijkste beleidskwesties moet bevorderen, waar toepasselijk in overeenstemming met de bepalingen van het VWEU en de nationale wettelijke en politieke regelingen;
14. verzoekt zijn voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.